



जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

गडचिरोली जिल्हा

१९९४-९५



अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

सूक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा - गडचिरोली

१९९४ - ९५

अर्थ व सांख्यिकी संशोधनालय,

नियोजन विभाग,

महाराष्ट्र शासन,

मुंबई

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९९४-९५

दृष्टिक्षेपात जिल्हा

जिल्हा - गडचिरोली

क्र. क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा- गडचिरोली	महाराष्ट्र राज्य
	३	३	४	५
१. ३]	<u>प्राकृतिक रचना</u>			
	<u>अ) भौगोलिक स्थान</u>			
	१. उत्तर अक्षांश	अंश	१९ ते २१ ^०	१६. ४ ते २२. १ ^०
	२. पूर्व रेखांश	अंश	८० ते ८१ ^०	७२. ६ ते ८०. ९ ^०
	<u>ब) हवामान</u>		१९९३	[१९९३-९४]
	१. किमान तापमान	डिग्रीसेल्सियस	६. ०	२. ८
	२. कमाल तापमान	---"---	४५. ५	४८. ७
	३. पर्जन्य [सरासरी]	मि. मी.	२१३३. ००	उ. ना.
	<u>क) प्रशासकीय विभाग [१९९४-९५]</u>			
	१. तालुके	संख्या	१२	३२५
	२. पंचायत समित्या	---"---	८	२९७
	३. टंचाईग्रस्त तालुके	---"---	२	उ. ना.
	४. एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	---"---	८	-
	५. शहरे	---"---	४	३३६
	६. गावे एकूण [१९९१ जनगणना]	---"---	१६७१	४३०२५
	१. निर्जन	---"---	१६८	२६१३
	२. वस्ती असलेली	---"---	१५०३	४०४१२
	७. क्षेत्रफळ [१९८१ जनगणना]	चौ. कि. मी.	१५४३३	३०७७१३
१. ३. ३]	<u>प्रशासकीय संस्था [३१. ३. १९९५]</u>			
	१. पंचायत समित्या	संख्या	८	२९७
	२. महानगर पालिका	---"---	-	१२
	३. नगर परिषदा	---"---	२	२३२
	४. कटक मंडळे	---"---	-	७
	५. ग्रामपंचायती	---"---	४६७	२७५५८
	६. पोलीस ठाणे	---"---	२८	८९३ [१. ६. ९४]
	७. पोलीस चौकी	---"---	१६	१४६६ [१. ६. ९४]
१. ३. ३. ३]	<u>लोकसंख्या [१९९१ जनगणना]</u>			
	१. ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	७१८	४८३२६
	२. नागरी लोकसंख्या	---"---	६९	३०५४२
	३. एकूण लोकसंख्या	---"---	७८७	७८८३७
	४. अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	---"---	९६	८७५८

		३	४	५
५. अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	१२.२०		११.०९
६. अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आठडेहजारात	३०५		७३१८
७. अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	३८.७५		९.२७
८. पुरुष	आठडेहजारात	३९८		४०८२६
९. स्त्रिया	-----"	३८९		३८११३
१०. स्त्री-पुरुष प्रमाण	१००० पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	९७७		९३४
११. घनता	प्रत्येक चौ. कि.मी. क्षेत्रामागे लोकसंख्या	५१		२५७
१२. साक्षरतेचे प्रमाण [१९९१]				
१. एकूण	टक्केवारी	४२.९५		६४.९
२. पुरुष	-----"	५६.५७		७६.६
३. स्त्रिया	-----"	२८.८४		५२.३
४. राज्यामध्ये जिल्ह्यांचा क्रमांक	क्रम संख्या	३०		-
१२] कृषि [अस्थायी]			[१९९३-९४]	[१९९४-९५]
१. भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	१४९१		३०७५८
२. जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्याचे भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	हजार हेक्टर टक्केवारी	११६२ ७७.९३		५२७७ १७.१५
३. शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन				
अ] बिगशेती वापरताखालील जमीन	हजार हेक्टर	४१		१२३०
ब] पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	-----"	१५		१७१६
क] एकूण [अ व ब]	-----"	५६		२९४६
४. पडीत जमीनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन				
१. कायम गुरेचरण आणि इतर	हजार हेक्टर	२५		१३५९
२. झाडे झुडपाखालील जमीन	-----"	५		१९३
३. लागवडी योग्य परंतु पड जमीन	-----"	१७		९८९
५. पडीक जमीन				
१. चालू पड	-----"	१०		१०२३
२. इतर पड	-----"	१६		१७७५
६. पिकाखालील क्षेत्र				
१. पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	-----"	२००		१७८९७
२. हुसोटा क्षेत्र	-----"	१६		३५२१
३. एकूण पिकाखालील क्षेत्र	-----"	२१६		२१४१८

		[१९९३-९४]	[१९९४-९५]
७. ओलीत क्षेत्र			
१. निव्वळ ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर	४७	२५२१
२. एकूण ओलीत क्षेत्र	-----"	५३	३३०१
८. महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र [अन्नधान्य]	-----"	४९	१३५२७
९. विहित धारण जमीन		[१९९०-९१ अस्थायी]	[१९९०-९१ अंतिम]
१. दोन हेक्टर पेक्षा कमी	शंभर हेक्टर	६९६	३२७४७
२. २ ते १० हेक्टर	-----"	३७७	६०२४४
३. १० हेक्टर पेक्षा जास्त	-----"	१६	१७०६
१०. जमीन महसूल वसूली [१९९४-९५]	रुपये लाखात	२.०८	६४१७
११. जिल्हा प्रारिषदेचा उपकर	रुपये हजारात	३३७	१६७७५०
१२. पंचायत समित्यांचा उपकर	-----"	-	-
१३. पशुसंवर्धन [पशुगणना]		[१९९२ अस्थायी]	[१९९२ अंतिम]
१. पशुधन	संख्याहजारात	८६७	३६३९३
२. गाई व बैल	-----"	५६४	१७४४१
३. म्हशी व गेडे	-----"	७८	५४४७
४. मेंढ्या	-----"	१९६	१३०१५
५. शेळ्या	-----"		
६. कोबड्या व बंदके	-----"	७०७	३२१८७
१४. सहकार [१९९४-९५]			
१. सहकारी संस्था	संख्या	६७२	१३४४०१
२. प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्था	-----"	१३९	१९९७५
३. प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थांची संभासद संख्या	संख्याहजारात	३५	८६५८
४. दुग्ध शाळा संस्था	संख्या	८४	१९३६२
५. प्राथमिक कृषिपत संस्थांनी दिलेले कर्ज	रुपये कोटीत	०.३८	११८६
१५. जल सिंचन [जून १९९५ च्या अखेरपर्यंत पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र]			
१. मोठे प्रकल्प	संख्या	१	३३
२. मध्यम प्रकल्प	-----"	१	१७७
१ व २ चे लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	९२	८४००
३. लघु प्रकल्प [राज्य क्षेत्र]	संख्या	३१	१७००
लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	४	-
४. सिंचन विहिरी खालील भिजणारे क्षेत्र	-----"	२	१३७७

उद्योग [१९९४ अखर]		[१९९४-९५]	१९९४-९५]
१. नोंदणीकृत कारखाने	संख्या	८५	२८४०४
२. नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या [उत्पादन चालू असलेले]	— " —	७२	२४५४२
३. सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या	— " —	—	१५५
४. सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन	हजार टन	—	४५०४८
५. सर्व सूत गिरण्यांची संख्या	संख्या	—	२२८
बी) वीज [३१. ३. १९९५]			
१. वीज पुरवठा केलेले शहरे व खेडी	संख्या	१५२७	उ. ना.
२. विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	— " —	१५२३	उ. ना.
३. त्रिज पुरवठा केलेले पंप संय [मार्च १९९५ अखरपर्यंत]	संख्या हजारात	४	१९२१
४. बसविण्यात आलेली गोबर संयंत्रे	संख्या	[मार्च ९५ अखर]	मार्च ९२ अखर]
		१४४२८	३९५०१२
ब) तार्वजनिक आरोग्य [१९९४]			
१. रुग्णालये	संख्या	१०	८९८
२. दवाखाने	— " —	२१	१५८५
३. प्राथमिक आरोग्य केंद्र	— " —	४६	१६२५
४. प्राथमिक आरोग्य पथक	— " —	३६	१६१
क) शिक्षण [प्राथमिक] [१९९४-९५]			
१. स्कूण प्राथमिक शाळा	संख्या	१२४८	११६८३
२. प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	१०५	११४७५
३. प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	— " —	४	२९४
४. प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	२६	३९
द) दुय्यम शिक्षण			
१. दुय्यम शाळा	संख्या	२२१	२३०४५
२. शाळेतील स्कूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	५४	७२७१
३. शाळेतील शिक्षक	— " —	२	२२१
४. प्रत्येक शिक्षकामागे दुय्यम शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	२७	३३
े) उच्च शिक्षण [वैद्यकीय व अभियांत्रिकी वगळता]			
१. संस्था	संख्या	२२	१२८९
२. स्कूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	५	८७५
ी) प्रौढ शिक्षण केंद्र [१९९४-९५]			
१. प्रौढ शिक्षण केंद्र	संख्या	३००	१८००
२. प्रौढांची उपस्थिती	संख्या हजारात	९	५६४४८

ब] तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण [१९९४-९५]

क्र.	विवरण	संख्या	अंश	मूल्य
१.	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या		
१.	आसक्कीय व औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	—"	३	१८०
२.	आसक्कीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	—"	१	२३१
२.	प्रशासकीय व आसक्कीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	—"	७८०	६७५८४
३.	पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्यावर्षासाठी प्रवेश क्षमता	—"	—	११७
४.	पदविका अभ्यासक्रमांच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्यावर्षासाठी प्रवेश क्षमता	—"	१	२३०९९
५.	व्यवसाय प्रशिक्षण संस्था [माध्यमिक व उच्चमाध्यमिक गट] व त्यांची प्रवेश क्षमता	—"	१५	३. ना.
		संख्याहजारात	१	३. ना.

[पंधरा] परिवहन आणि दळणवळण [३१.३.९५ अखेर]

१.	स्कूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि. मी.	१८.५	५४६१
२.	रस्त्यांनी जोडलेली गावे			
	अ] बारमाही	संख्या	५१८	२६१८२
	ब] हंगामी	—"	५३५	६८८२
३.	स्कूण रस्त्यांची लांबी [पृष्ठांकीत]	कि. मी.	५११०	१८४८६१
४.	राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	—"	५०	२९५३
		[स्तवित]		
५.	राज्य महामार्गाची लांबी	—"	११२३	३२९४७
६.	महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	—"	१०२५	४१६४२
७.	इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	—"	१७७	४१२७०
८.	ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	—"	१९३५	६६०७९

[सोळा] शकालिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम

१.	दारिद्र्य रेषेखालील कुटूंब [१९८१]	संख्याहजारात	६८	३४३४
२.	१९८१-८३ च्या वर्षातील } जुने लाभार्थी	संख्या	—	१५९२२
	सर्वेक्षणानंतर } नवीन लाभार्थी	—"	३७०८	१८०७५५
	१९९४-९५ वर्षातील }			

[सतरा] रोजगार निर्मिती [१९९४-९५]

अ]	रोजगार हमी योजना मनुष्यदिवस	लाखात	७.५१	९३८.००
ब]	जवाहर रोजगार कार्यक्रम	—"	२३.१२	७५२.००

[अठरा] आदिवासी कल्याणकारी योजना

[३१.३.९५]

[३१.३.९४]

आदिवासी करीता आश्रम शाळा/
विद्यार्थी

संख्या

७६

६३२

संख्या

१७१०

१२५०४५

[एकोणिस] सागासवर्गियांसाठी कल्याणकारी योजना [१९९४-९५]

अ] सागासवर्गियांसाठी शासकीय
वस्तीगृहे

संख्या

२

१९२

ब] शासकीय वस्तीगृहात राहणारे
विद्यार्थी

—"

१३५

१२७९७

[बास] जिल्हा नियोजन [१९९४-९५]

१. वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद

स्पेकोटीत

४९.१४

१८८०.१७

२. अनुक्रमेण काढण्यासाठी तरतूद

—"

१४.७८

१६७.१०

[दवीस] नागरी पुरवठा [१९९५]

१. राहत भावाची दुकाने

संख्या

९३७

४१२८७

२. पुरविलेला रकून साठा

अ] गहू

हजार टन

८

११००

ब] तांदूळ

—"

८

८५८

[डिसेंबर, १९९३]

३. शासकीय गुदाभे

संख्या

१९

१७८०

४. जाठवण्याची क्षमता

हजार टन

९

१११८

टिप :- उ. ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- १] अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

२] जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी, यांचे कार्यालय,
महाराष्ट्र शासन, गडचिरोली.